

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Назва курсу <i>Обов'язковий/вибірковий</i>	Історія світової літератури (XIX століття) Обов'язковий
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр <i>Спеціальність: 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)) 119 група</i> <i>035.04 Філологія. Германські мови і літератури 419 група</i>
Семестр/ Курс (рік навчання)	<i>VI семестр / 3 курс</i>
Викладач	Огульчанська О.А.
Контактний тел.	0673179787
Е-mail:	Oksanaogulchanska10@ukr.net
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельниць	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=1371

кого	
Консультації	<i>Очні консультації:</i> згідно з розкладом консультацій викладачами кафедри української і зарубіжної літератури <i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького

1. АНОТАЦІЯ

Освітній компонент «Історія зарубіжної літератури (XIX століття)» належить до основних освітніх компонентів. У процесі навчання здобувачі оволодівають методами і навичками історико-культурного, літературного аналізу, необхідного для розв'язання фахових завдань, вміннями працювати з фаховою літературою, робити історико-культурний, літературний аналіз художніх творів, визначати роль і значення творчості зарубіжних письменників XIX століття. Здобувачі ознайомлюються з творчістю кращих представників літератур зазначеного періоду (Ч. Діккенс, Дж. Байрон, Ш. Бронте, Марк Твен, Г. Мелвіл та ін.). Освітній компонент сприяє формуванню і розвитку загальних і фахових компетентностей.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою освітнього компонента «Історія зарубіжної літератури (XIX століття)» є цілеспрямоване, системне вивчення закономірностей розвитку зарубіжної літератури XIX, аналіз художніх творів, що належать до різних літературознавчих напрямів і течій (романтизму, реалізму тощо). Також здобувачі ознайомлюються зі зразками різних художніх явищ, жанрів, стилів, що формувались у означений період у світовому літературному процесі. Тематичний зріз: широкий спектр літературних напрямів і течій, творчість найяскравіших представників зарубіжної літератури XIX ст. крізь призму філософії, естетики, особливостей культурно-сторичного руху, історії тощо.

Основними **завданнями** є фахова підготовка здобувачів до формування в учнів знань про розвиток зарубіжної літератури ХІХ століття; умінь орієнтуватися у художніх процесах історико-культурних епох і відповідних літературних явищах; набуття знань про спадщину видатніших письменників, умінь і навичок аналізувати їх твори, робити певні узагальнення, простежувати часові, просторові, творчі (ідейні, тематичні, формальні, стилеві тощо) літературні зв'язки; формування думки про важливу роль письменства минулих часів для подальшого розвитку літератури і культури; виховання поваги до художнього слова.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))

ЗК1 Етичні установки. Дотримання етичних принципів; здатність цінувати різноманіття та мультикультурність; здатність до критичного мислення, навички обдумування; міцне знання професії на практиці.

ЗК2 Гнучкість та креативність мислення. Набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування мовно-літературних знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті.

ЗК3 Комунікаційні навички. Здатність до ефективного комунікування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні технічні терміни; вільне володіння державною мовою.

ЗК5 Групова робота. Здатність до міжособистісного спілкування; комунікаційні навички, здатність до самокритики, навички роботи в команді.

ЗК6 Популяризаційні навички. Вміння спілкуватися із нефахівцями, певні навички викладання.

ЗК8 Аналіз та синтез. Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати, виявляти педагогічні проблеми і виробляти рішення щодо їх усунення; здатність вчитися; автономія; здатність вдосконалювати власне навчання, включно з розробленням навчальних і дослідницьких навичок.

ЗК10 Проведення наукових досліджень. Здатність до визначення наукового апарату, планування, організації, проведення наукового дослідження, опрацювання його результатів із застосуванням методів математичної статистики.

Вміння застосовувати основні пошукові методи в професійній сфері; здатність оперувати науковою термінологією, дослідницькі навички; навички управління інформацією.

ФК16 Здатність розуміти ключові літературознавчі категорії та концепції, закономірності розвитку зарубіжної літератури, зокрема літератур країн, мова яких вивчаються, провідні етапи розвитку та їхню національну специфіку в загальносвітовому літературному та культурному контекстах, аналізувати літературні феномени та художні тексти в єдності змісту і форми, з точки зору різних літературознавчих підходів, шкіл, напрямів і методологій, використовувати знання щодо сутності і специфіки художньої літератури, її родо-жанрової структури, типології літературних явищ і міжлітературних та інтермедіальних зв'язків, уміти здобувати і застосовувати на практиці інформацію з теоретико-літературних, історико-літературних та літературно-критичних джерел, здатність оцінювати літературні явища минулого і сучасності різних естетичних видів.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))

Програмні результати навчання (ПРН)

РН 32 - фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння загальнопрофесійних дисциплін;

РН Р1 - основ загально-теоретичних та професійних дисциплін у обсязі, необхідному для проведення науково-дослідної роботи;

РН 3310 - вміти здійснювати рефлексію, самоаналіз та самокорекцію здійснюваної професійної діяльності.

РН С1- упорядковувати отримані теоретичні та практичні дані щодо дослідження в мові та літературі.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ 035.04 Філологія. Германські мови і літератури

ЗК2 Гнучкість та креативність мислення. Набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування мовно-літературних знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті.

ЗК3 Комунікаційні навички. Здатність до ефективного комунікування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні технічні терміни; вільне володіння державною мовою.

ЗК6 Аналіз та синтез. Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати, виявляти педагогічні проблеми і виробляти рішення щодо їх усунення; здатність вчитися; автономія;

здатність вдосконалювати власне навчання, включно з розробленням навчальних і дослідницьких навичок.

ЗК7 Систематизовані загальні знання. Здатність до використання знань фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння дисциплін циклу професійної підготовки.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ 035.04 Філологія. Германські мови і літератури

РН 32 - фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння загальнопрофесійних дисциплін;

РН 333 - спілкуватися письмово й усно в іншомовному соціумі в рамках професійного й наукового спілкування;

РН 335 - володіти сукупністю знань про структуру мовної системи, уміти оперувати цими знаннями у процесі професійної діяльності: аналізувати, зіставляти, групувати факти мови, використовувати методи відповідного лінгвістичного опису;

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	семінарські заняття	самостійна робота
Кількість годин	20	20	50

6. ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика академічної поведінки та етики:

Неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;

Вчасно та самостійно виконувати контрольно-модульні завдання.

7. СТРУКТУРА КУРСУ
7.1. СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1 ЛІТЕРАТУРА РОМАНТИЗМУ						
2	Тема 1. Вступ. Література романтизму. Романтизм у Німеччині	Лекція №1 2 години	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори		впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Тема 2. Література періоду романтизму у Німеччині. Творчість Е.Т.А. Гофмана і Г.	Практичне №1 (2 год)	12,13,16,23, 24	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела.		впродовж другого навчального

	Гейне		(Дод див у списку)	Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори		семестру (перший періодичний контроль)
2	Творчість Новаліса.	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Творчість Фон Клейста	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Французький романтизм	Лекція №2 2 години	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із		впродовж другого навчального семестру (перший періодичний

				критикою, вміти аналізувати твори		контроль)
2	Тема 3. Література Франції. В. Гюго	Практичне №2 (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Творчість Ф.Р. де Шатобріана	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Творчість Жорж Санд	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)

2	Італійський романтизм	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Тема 6. Своєрідність розвитку англійського романтизму	Лекція №3 (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори		впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Творчість В. Блейка.	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Творчість П. Шеллі.	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у			впродовж другого навчального

			списку)			семестру (перший періодичний контроль)
2	Творчість В. Вордсворта	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Тема 7. Творчість В. Скотта.	Практичне №3(2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори		впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Своєрідність розвитку американського романтизму	Лекція №4 (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний

						контроль)
2	Тема 10. Творчість Г. Мелвілла.	Практичне №4 (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори		впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Творчість В. Ірвінга	Самостійна робота (4год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Творчість Г. Лонгфелло як і синтез національної європейської культур.	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)

2	Творчість В. Вітмена.	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Зародження жанру наукової фантастики. Творчість Жуля Верна.	Самостійна робота (2 год)				впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Творчий доробок Е. А. По – поета, прозаїка і теоретика літератури.	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Розвиток російського романтизму	Лекція №5 (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший

						періодичний контроль)
2	Польський романтизм	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Творчість О. Пушкіна і Ю. Лермонтова	Практичне №5	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
	БЛОК 2 Література реалізму					
2	Особливості реалістичної літератури XIX століття	Лекція №6	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)

2	Творчість Г. Флобера	Практичне №6	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори		впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Французький реалізм. Творчість О. де Бальзака	Лекція №7	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Творчість Стендаля	Практичне №7	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Творчість П.Меріме.					
2	Англійська і американська реалістична література	Лекція №8	12,13,16,23, 24			впродовж другого

			(Дод див у списку)			навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Творчість Ч. Діккенса	Практичне №8 (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Тема 15. Марк Твен «Пригоди Тома Соєра»	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)	Опрацювати історико-літературні і теоретичні джерела. Прочитати художні тексти автора. Ознайомитись із критикою, вміти аналізувати твори		впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Творчий доробок сестер Бронте.	Самостійна робота (4 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)

2	Творчість Ф. Купера	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Критичний реалізм і його художня специфіка.	Лекція №9	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Творчість В. Теккерея	Практичне №9	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Англійська література критичного реалізму	Самостійна робота (4 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)

2	Англійський реалізм. Творчість Дж. Остін.	Самостійна робота (2 год)	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Російська реалістична література	Лекція №10	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Творчість Ф. Достоевського	Практичне №10	12,13,16,23, 24 (Дод див у списку)			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7. 2 СХЕМА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Вступ. Література романтизму. Романтизм у Німеччині	Соціокультурні умови формування літератури ХІХ ст. Передромантизм та його вплив на національні літератури. Періодизація літератури ХІХ ст. Основні тенденції і напрями розвитку. Специфіка романтичного світовідчуття. Особливості розвитку німецького романтизму.

	Періодизація німецької літератури XIX ст., літературні школи і тенденції розвитку мистецтва слова.
Французький романтизм	Особливості розвитку французького романтизму. Провідні представники напряму в літературі Франції. Новаторство В. Гюго-романіста. Передмова до «Кромвеля» – маніфест романтизму. Художні особливості історичних романів «Знедолені» та «Собор Паризької Богоматері». Феміністичний характер прози Жорж Санд. Етапи творчості письменниці. Образ сильної і незалежної жінки у дилогії «Консуело» та «Графиня Рудольштадт». Тема мистецтва у романі «Консуело».
Своєрідність розвитку англійського романтизму	Особливості розвитку англійського романтизму. Провідні представники напряму в літературі Англії. «Озерна» школа поезії. Поема Дж.Г. Байрона «Паломництво Чайльд Гарольда» як зразок романтизму. Образ Чайльд Гарольда як «байронічного» героя
Розвиток російського романтизму	Особливості розвитку романтизму у Росії. Філософське й естетичне підґрунтя. Розмаїття жанрів і тематики творів письменників-романтиків.
Особливості реалістичної літератури XIX століття	Культурно-історичні передумови виникнення і розвитку реалістичної літератури. Романтизм і реалізм у творчості письменників II пол XIX століття. Новаторство прози і поезії.
Французький реалізм. Творчість О. де Бальзака	Головні етапи творчого шляху О. де Бальзака. Задум циклу «Людська комедія». Місце в циклі повісті «Гобсек». Проблема скупості у повісті «Гобсек» як вияв хвороби цілого суспільства. Причини деградації особистості Гобсека. Співвіднесення твору зі зразками української драматургії XIX ст. Тема влади грошей у романі «Батько Горіо».

	Змалювання долі молодшої людини та її моральної драми у буржуазному світі. Соціальний і моральний сенс образу батька Горіо.
Англійська і американська реалістична література	Особливості розвитку англійської реалістичної літератури. Жанри, проблематика творів. Американська реалістична література: розмаїття тематики і проблематики прози, поезії.
Критичний реалізм і його художня специфіка.	Основні принципи критичного реалізму. Філософська основа критичного реалізму. Провідні теми.
Російська реалістична література	Особливості розвитку реалістичної літератури ХІХ століття. Проблематика і тематика творів.

7.3 СХЕМА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
Література періоду романтизму у Німеччині. Творчість Е.Т.А. Гофмана і Г. Гейне	Йенські та гейдельберзькі романтики. Новаторство митця Г. Гейне. «Книга пісень» як відображення романтичного розриву з дійсністю. Своєрідність творчої манери Е.Т.А. Гофмана. Проблематика повісті-казки «Золотий горнець». Хронотоп твору. Специфіка романтичного гротеску у творі «Малюк Цахес»
Література Франції. В. Гюго	Особливості розвитку французького романтизму. Провідні представники напряму в літературі Франції. Новаторство В. Гюго-романіста. Передмова до «Кромвеля» – маніфест

	романтизму. Художні особливості історичних романів «Знедолені» та «Собор Паризької Богоматері». Феміністичний характер прози Жорж Санд. Етапи творчості письменниці. Образ сильної і незалежної жінки у дилогії «Консуело» та «Графиня Рудольштадт». Тема мистецтва у романі «Консуело».
Творчість В. Скотта.	Соціально-політичні передумови формування жанру історичного роману в Англії. Художні особливості жанру. В. Скотт – засновник жанру історичного роману: етапи творчості митця; історична основа роману «Айвенго». Співвіднесення історичного й особистого у творі. Система образів роману. Викривальний зміст твору
Творчість Г. Мелвілла	Особливості періоду зрілого романтизму в літературі Америки. Життєвий і творчий шлях Г. Мелвілла. Філософське осмислення життя у творчості митця. Історія написання роману «Мобі Дік». Символічний характер твору. Образи Ахава та Ізмаїла.
Творчість О. Пушкіна і Ю. Лермонтова	1. Основні віхи життя і творчості митців (презентації студентів). Основні мотиви лірики О. Пушкіна («До А.П. Керн» («Я пам'ятаю мить чудову...»), «Я вас кохав...», «Я пам'ятник собі поставив незотлінний...»). Роман у віршах «Євгеній Онегін»: особливості жанру і композиційної будови. Показ долі дворянської інтелігенції на тлі картин російського життя. Байронізм у творі. Зв'язок творчості М.Ю. Лермонтова зі світовим романтизмом. Мотив світової туги у творах митця. Основні мотиви лірики поета («Сосна», «І нудно і сумно...», «На дорогу йду я в самотині...»). Своєрідність погляду на дух зла у

	романтичній поемі «Демон». Внесок поетів у розвиток світової літератури.
Творчість Г. Флобера	Життєвий шлях письменника. Особливості творчого методу. Історія написання роману «Пані Боварі». Критика буржуазно-обивательського середовища у романі. Специфіка образної системи.
Творчість Стендаля	Життєвий шлях письменника. Особливості творчого методу. Проблематика твору «Червоне і чорне». Хронотоп твору. Сюжетно-композиційні особливості. Образна система.
Творчість Ч. Діккенса	Етапи життя і творчості Ч. Діккенса. Соціально-сатиричні романи митця. Особливості співвіднесення світу дитини й дорослих у романі «Олівер Твіст». Спрямованість критицизму автора. Характеристика образної системи твору.
Творчість В. Теккерея	Життєвий і творчий шлях В. Теккерея. Еволюція реалізму та світогляду митця. Роман «Ярмарок суєти» та його місце у творчому доробку письменника. Новаторство жанру. Символіка підзаголовку «Роман без героя». Вплив В. Теккерея на подальший розвиток світової літератури
Творчість Ф. Достоевського	1. Творчий шлях письменника.

	2. Філософські погляди. 3. Проблематика великої прози Ф. Достоевського. 4. БагатопроBLEMність твору «Злочин і кара». 5. Часопростір роману. 6. Образна система. 7. Значення творчості Ф. Достоевського для подальшого розвитку літератури.

7.4 СХЕМА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Творчість Новаліса.	Творчий шлях Новаліса. Особливості філософського світогляду («магічний ідеалізм») Оглядовий аналіз повістей і романів Новаліса. Визначення проблематики творів.
Творчість Фон Клейста	Періодизація творчості Фон Клейста. Психологізм творів письменника. Аналіз драматичних творів (за вибором здобувача)
Творчість Ф.Р. де Шатобріана	Творчий шлях Ф.Р. де Шатобріана. «Релігія свободи» Ф.Р. де Шатобріана. Загальний огляд творів письменника.
Творчість Жорж Санд	Феміністичний характер прози Жорж Санд. Етапи творчості письменниці. Образ сильної і незалежної жінки у діалогії «Консуело» та «Графиня Рудольштадт». Тема мистецтва у романі «Консуело».

Італійський романтизм	Культурно-історичні умови розвитку італійського романтизму. Творчість У. Фосколо. Творчість А. Мандзоні. Творчість Д. Леопарді.
Творчість В. Блейка	Творчий шлях В. Блейка. Блейківська міфологія. Аналіз поетичної спадщини В. Блейка.
Творчість П. Шеллі.	Б. Шеллі як представник «озерної» школи. Тематичне розмаїття та художні особливості поезії митця. Тема свободи у поемі «Прометей звільнений».
Творчість В. Вордсворта	Загальний огляд творчості В. Вордсворта
Творчість В. Ірвінга	Життєвий шлях В. Ірвінга. Періодизація творчості. Новелістика американського письменника. Своєрідність історизму митця.
Творчість Г. Лонгфелло як синтез національної і європейської культур.	Творчість Г. Лонгфелло як синтез національної і європейської культур. Історичні джерела «Пісні про Гайавату», ідейно-художній аналіз твору. Використання у творі народнопоетичних традицій як важливої ознаки національного характеру епосу.
Творчість В. Вітмена.	Провідні ідеї і образи поезії. Новаторство митця у збірці «Листя трави». Трансцендентальні мотиви у збірці. Поєднання романтичного та реалістичного. Використання верлібру. Система засобів організації поетичної мови.
Зародження жанру наукової фантастики.	Творчість Жуля Верна як відображення зацікавленості науково-

Творчість Жуля Верна.	технічним прогресом. Вплив Е. По на творчість митця. Поєднання наукових знань із художнім вимислом у романах Жуля Верна. Пригодницький характер роману «Діти капітана Гранта». Причини популярності твору.
Творчий доробок Е. А. По – поета, прозаїка і теоретика літератури.	Творчий шлях Е. А. По. Новаторство письменника. Аналіз творів за вибором здобувача.
Польський романтизм	Історичні та соціальні фактори розвитку літератури Польщі. Основні тенденції мистецтва слова. Творчість А. Міцкевича. Життєвий і творчий шлях поета. Створення романтичного автопортрета у збірці «Кримські сонети». Романтичний характер поетичної новели «Дзяди». Зображення шляхетної культури Речі Посполитої у національному епосі «Пан Тадеуш».
Творчість П.Меріме.	Загальний огляд творчості П.Меріме. Визначення домінантних рис творчості.
. Марк Твен «Пригоди Тома Соєра»	Розвиток критичного реалізму в США у другій половині XIX ст. Зміна ракурсу бачення дійсності на межі століть. Творчість Марка Твена: естетичний метод, спрямування гумору, зв'язок з національною традицією і фольклором. Соціально-психологічний роман «Пригоди Тома Соєра» та особливості змалювання світу дитинства у творі. Образ «поганого хлопчика» та використання прийомів «роману виховання»
Творчий доробок сестер Бронте.	Життєвий і творчий шлях письменниць. Поєднання реалістичних і романтичних рис у романі Ш. Бронте «Джейн

	Ейр». Новаторство образу головної героїні. Поетика твору.
Творчість Ф. Купера	Критика американської демократії як провідна ідея творчості Ф. Купера. Пенталогія про Шкіряну Панчоху: ідейно-тематичний зміст, художні особливості. Специфіка образної системи. Змалювання шляхів розвитку американського суспільства.
Англійська література критичного реалізму.	Соціокультурні фактори розвитку англійської реалістичної літератури. Творчий метод Льюїса Керолла. Художня специфіка його творів «Аліса у Дивокраї» та «Аліса в Задзеркаллі». Образна система творів як відображення Англії вікторіанської доби.
Англійський реалізм. Творчість Дж. Остін.	Життєвий шлях письменниці. Дж. Остін – провісниця реалізму в Англії. Поняття «вікторіанська доба». Зображення вікторіанської епохи у романах письменниці. Ідейно-художній аналіз роману «Гордість і упередження». Символіка назви твору. Поняття «змішаного характеру» у прозі авторки. Основні художні прийоми іронії в тексті.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Проблемне навчання, проектні технології, інтерактивна лекція, лекція-візуалізація, семінар-дискусія
Поточний, індивідуальні завдання, тести, модулі до двох періодичних контролів, підсумковий контроль

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Загальна система оцінювання курсу	За семестр з освітнього компонента проводяться два періодичні контролі (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність здобувача на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) здобувачем отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів). Здобувач має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки. Підсумковим контролем є іспит: (100 балів максимум за іспит+сума КТ1 і КТ): 2.
Практичні заняття	«5» – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов’язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв’язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями. «4» – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних

	питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями. «3» – здобувач у цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків. «2» – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу, узагальнення, висновки.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення здобувача до підсумкового контролю.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ФМОРИ КОНТРОЛЮ

семінар-дискусія, проектні технології, інтелект-карта, інтерактивна лекція, рольові ігри і/або ситуації.
поточний, індивідуальні завдання, тести, модулі до двох періодичних контролів, підсумковий контроль

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Алексеєнко Л. Едгар Аллан По // Зарубіжна література. 2005. Січень. Число 2. С. 2.
2. Бершадська Н. Романтизм як художній напрям // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2004. № 1. С. 9–14.
3. Бовсунівська Т. „Книга Пісень” Г.Гейне як любовний роман // Всесвітня література та культура. 2002. № 2. С. 47–48.
4. Бовсунівська Т. Чарльз Діккенс // Зарубіжна література в школах України. 2012. № 6. С. 52 – 55.
5. Богдан Л. Влада золота та її філософія у життєвій позиції героя // Зарубіжна література. 2007. Серпень. Число 31. С. 14 – 16.
6. Богуславська В. Байрон – погляд з нинішнього дня // Зарубіжна літ-ра. 2004. Грудень. Число 45. С. 9 – 11.
7. Борецький М.І. Історико-літературний процес: стиль доби, літературні напрями, школи, гуртки // Тема. 2004. № 2. С. 42–50.
8. Борківська О. Найвидатніші здобутки світової літератури ХІХ – поч. ХХІ ст. // Зарубіжна література в школах України. 2012. № 4. С.50 – 54.
9. Братко В. „Паломництво Чайльд Гарольда” – енциклопедія романтизму // Всесвітня література та культура. 2002. № 2. С. 19 – 21.
10. Грабовець О. Історична тема в художній прозі (В.Скотт) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2009. № 10. С.9 – 11.
11. Гузь О. Чарльз Діккенс „Пригоди Олівера Твіста” // Зарубіжна література в школах України. 2010. № 9. С. 28 – 50.
12. Давиденко Г.Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури ХІХ – початку ХХ ст.: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007, 400 с
13. Данильчук О. Історія зарубіжної літератури ХVІІ–ХІХ століть. Класицизм. Бароко. Просвітництво. Сентименталізм. Романтизм. Реалізм: навчальний посібник. Видавництво НУК, 2020. 140 с.
14. Камишанова Н. Фантастичні історії... Цахеса // Зарубіжна література в школах України. 2007. № 7. С. 46.
15. Карпик М. „Пісня про Гайавату” // Зарубіжна література. 2004. Вересень. Число 36. С. 10 – 11.
16. Кравцова Т.В., Вознюк О.В. Загальна характеристика історичного розвитку світової літератури // Там само. С. 95–99.

17. Лакнер Е. Брати Грімм // Зарубіжна література. 2007. Серпень. Число 31. С.8 – 9.
18. Лімбровська С. Історія і доля людини (В.Скотт) // Зарубіжна література в школах України. 2008. № 9. С. 54 – 56.
19. Мельник А. Чарівні мелодії Аріеля. Вивчення поезії П.Б.Шеллі // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. 2002. № 5. С. 21 – 23.
20. Наливайко Д. Вступ до літератури середини ХІХ ст. // Зарубіжна література в навчальних закладах. 2004. № 2. С. 11–13.
21. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму: Підручник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 416 с.
22. Ніколенко О. Художня революція ХІХ ст. і динаміка жанрів лірики // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2007. № 6. С. 12 – 15.
23. Ніколенко О.М., Мацапура В.І. Літературні епохи, напрями, течії. Романтизм. Реалізм // Тема. 2004. № 1. С. 80–97.
24. Петренко Н. Творчість Стендаля // Зарубіжна література. 2004. Серпень. Число 30. С. 20 – 22.
25. Петрунишин В. „Служіння добру найшляхетніша путь” // Зарубіжна література в школах України. 2007. № 2. С. 33 – 39.
26. Плохотніченко С. Е.Гофман // Зарубіжна література в школі. 2007. № 18. С. 26 – 27.
27. Порицький Л. Любляче серце. Життя Проспера Меріме // Зарубіжна література. 2005. Лютий. Число 6. С. 18 – 19.
28. Пронкевич О. Соціально-психологічна проза в літературі ХІХ ст. // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2001. № 8. С. 40–44.
29. Росовецький С.К. Світова література та деякі закономірності її розвитку // Там само. С. 111–116.
30. Томиш О. Ш.Бронте „Джейн Ейр” // Зарубіжна література в школі. 2007. № 22. С.28 – 33.
31. Трибой О. Три різні чоловічі серця на тлі образу Есмеральди (В.Гюго) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2009. №2. С. 19 – 21.
32. Удовиченко Л. Осягнути глибину новаторства (Ф.Стендаль) // Всесвітня література. 2005. № 7. С. 49 – 52.
33. Фінчук Г. „Гострий і оригінальний письменник” (Проспер Меріме) // Зарубіжна література в школах України. 2007. № 7. С. 55 – 57.
34. Фінчук Г. „Дві речі підтримують мене – любов до літератури і ненависть до буржуа” (Г.Флобер) // Зарубіжна література в школах України. 2007. № 8. С. 37 – 41.
35. Хлівицька Ж. Віктор Гюго // Зарубіжна література. 2005. Серпень. № 15-16. С. 37 – 41.

36. Хмельницька О. Життєвий і творчий шлях Оноре де Бальзака // Зарубіжна література. 2005. Вересень. Число 34. С. 13 – 14.
37. Чечетіна Л. Ф. Стендаль „Червоне і чорне” // Зарубіжна література в школах України. 2010. № 9. С. 58 – 63.
38. Шалагінов Б. Духовні цінності в минулому і сучасності // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2009. № 9. – С. 2 – 7.
39. Шахова К. Література Сполучених Штатів Америки // Зарубіжна література. 2004. Лютий. Число 6-7. С. 36 – 39.
40. Шевченко С. Французька література XIX ст. // Зарубіжна література в школах України. 2010. № 7-8. С. 62 – 65.
41. Янкович О. В. Вітмен „Листя трави” // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2009. № 10. С. 39 – 41.
42. Акімова Л. Образ сильної особистості в новелістиці П. Меріме // Зарубіжна література в навчальних закладах. 2001. № 6. С. 19 – 21.
43. Боднар О. Поема Г. Лонгфелло „Пісня про Гайавату” в Україні // Зарубіжна література в школах України. 2008. № 1. С. 60 – 64.
44. Ганич Н. Трансформація легенди про Дон Жуана в однойменному романі Дж. Байрона // Зарубіжна література в школах України. 2010. № 11. С. 48 – 51.
45. Жалей Ю. Поезія XIX ст. на шляху від романтизму до символізму (В. Вітмен) // Зарубіжна література в школі. 2008. Січень. № 1. С. 5.
- Затонський Д. Реалізм // Там само. С. 30.
46. Ковбасенко Ю. І. Біографія письменника і викладання літератури // Тема. 2002. № 2. 125 с.
47. Крячек Н. Г. Флобер „Пані Боварі” // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2001. № 6. С. 35 – 39.
48. Крячек Н. Міфологічні витoki художнього світу Е. Т. А. Гофмана // Там само. С. 10 – 12.
49. Наливайко Д. Романтизм // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2004. № 4. С. 26 – 27.
50. Панова С. Легенди Середньовічної Європи („Лорелей” Г. Гейне) // Зарубіжна література в школі. 2007. Вересень. № 17. С. 12 – 14.
51. Руссова С. Специфіка англоромантизму і творчість Дж. Байрона // Всесвітня література та культура. 2001. № 6. С. 31 – 35.
52. Савчук О. Фантастична історія злету і падіння Цахеса // Зарубіжна література. 2004. Грудень. Число 47. С. 8 – 9.

53. Світлова Л. Основоположник французького реалізму (Ф.Стендаль) // Зарубіжна література. 2005. Вересень. Число 34. С. 1 – 8.
54. Сербін М. Віктор Гюго – національний поет Франції // Зарубіжна література. Січень. Число 4. С. 13 – 22.
55. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. Нарис. К.: Вид. дім „КМ Академія”, 2004. 360 с.
56. Шахова К.О. Романтична література вчить... // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. 2002. № 2. С. 2–7.
57. Якубова В. Роль України в долі Бальзака // Зарубіжна література. 2007. Серпень. Число 31. С.16 – 20.
58. Гречаник І.П. До проблеми еволюції фантастичної літератури в західноєвропейських країнах //Актуальні питання західноєвропейського літературного процесу. Нова філологія. № 40. 2010. С. 221–226.

www.nbuv.gov.ua – Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського

<http://magazines.russ.ru/inostran/> – сайт журналу «Иностранная литература».

<http://www.ukrlit.vn.ua/zaruba/author/index.html> – інформація про зарубіжних письменників, чия творчість вивчається у школі.

<http://www.poetryclub.com.ua> – сайт «Клубу поезії», який містить бібліотеку класиків поезії всіх країн.

<http://www.vsesvit-journal.com> – сайт журналу «Всесвіт»

Дітькова С.Ю. Історія зарубіжної літератури XIX ст. : [курс лекцій] / С.Ю. Дітькова. – Режим доступу : <http://library.znu.edu.ua/files/sto.htm>.